

פברואר 2008

סיכום שנת 2007

עמותת אזרחים למען סביבה בגליל היא ארגון סביבתי ללא כוונות רווח, שנוסד ב 1990 על ידי יהודים וערבים, שגרים בגליל המערבי המשתפים פעולה ביחד להגנה על הסביבה, על המשאבים הטבעיים ועל הטבע עצמו. אנו מונעים על ידי ההבנה שעבודה בשיתוף פעולה בין עמים, וקהילות בגליל, ובינם ובין הסביבה יעזור להגן על האזור עבור כל תושביו.

הגליל הנחשב אחד מהשטחים הירוקים האחרונים של ישראל מתפתח בעשורים האחרונים בקצב מואץ. עקב אכיפה בלתי מספיקה של חוקי הסביבה, גידול האוכלוסייה, חוסר בתכנון מתאים ומודעות לא מספקת של התושבים, נפגע האזור במספר בעיות סביבתיות מרכזיות: זיהום תעשייתי ובעיות טיפול בפסולת ושפכים, המשפיעים על מקורות המים ועל בריאות התושבים.

אל"ס ידוע כארגון אקטיביסטי, יעיל ורב השפעה. אנו עובדים במישורים שונים למען המטרה: שמירה על משאבי המים והאוויר ומניעת הריסת נופים טבעיים בגליל. אנו מובילים תחקירים בנושאים הנוגעים לזיהום הסביבתי והשפעתו על בריאות ואיכות חייהם של האוכלוסייה המקומית, תוך שימוש באמצעי התקשורת המקומיים והארציים לקדם את המטרות, כמו גם את שיתוף הפעולה עם ארגונים אחרים ורשויות.

אל"ס היא דוגמה לשיתוף פעולה בין ערבים, יהודים ודרוזים המקדמים יחד מטרות הסביבתיות וצדק חברתי.

תעשייה מקיימת

הגליל שאוכלס בצורה נמרצת, בעשורים האחרונים משופע באזורי התעשייה, אשר הוקמו כתוצאה ממדיניות הממשלה והרשויות המקומיות. אולם חוסר בפקוח ואכיפה, גורמים כאן לזיהומי אויר ומים קשים, מפגעי פסולת ורעש הגורמים נזק מתמשך ורציני לתושבים, לסביבה ולעובדים. בהרבה מהמקרים בהם מעורבים סיכונים שקשורים לתעשייה, מצאנו קשרים מורכבים בין הון ושלטון, קשרים אשר אנו, כאזרחים מצאנו קושי להתיר.

בנוסף נתקלים התושבים בחוסר במידע, חוסר יכולת להשפיע על בעיות או על קבלת החלטות וניהול אזורי התעשייה. ברוב אזורי התעשייה, יש כבר נזק זיהומי בלתי הפיך למשאבי הטבע: זיהומי קרקע ומים קשים, או זיהום נחלים וים.

גם השנה המשכנו לאסוף באל"ס מידע רב על מפגעים וסכנות שנובעים מהתעשייה באזור. הניסיון שהושג בהתייחס לפיקוח על התעשיות הוא גם ניסיון ניכר.

סקר אזורי תעשייה

באזור הצפוני של ישראל, שמהווה שלישי מהמדינה, יש 900 מפעלי תעשייה, מהם כ 400 ממוקמים בגליל המערבי. התעשיות בגליל המערבי מקובצות בכ 9 פארקי תעשייה. אנו התמקדנו בתעשיות בגליל המערבי עם פוטנציאל להשפעות סביבתיות שליליות. הללו מוינו על ידי סיווג תעשייתי ולא על ידי גודל.

ב 2007 התחלנו פרויקט שימשך שלוש שנים, שמטרתו לשתף פעולה עם המגזרים התעשייתיים והעסקיים במטרה להעלות לפני השטח בעיות סביבתיות ולהפחית סיכונים תוך כדי ידע וניסיון מעשי תעשייתי.

ב 2007 התמקדנו בסקירת סיכונים תעשייתיים ומיפוי אזורי התעשייה בגליל המערבי. במהלך 2008 הפרוייקט יתמקד בניתוח הסיכונים הסביבתיים במטרה ליצור דיאלוג עם התעשיינים, הרשויות המקומיות והמשרד להגנת הסביבה כדי להפחית ולחסל את הסיכונים האלו. הפרוייקט ממומן ע"י הקרן לסביבה ירוקה.

מול התעשיות

שנת 2007 התאפיינה בכמה הישגים משמעותיים בתחום המאבק בתעשיות המזהמות. הישגים אלו הושגו בעיקר הודות להתמדה, שיתוף פעולה עם ארגונים אחרים ועבודת השטח המעמיקה והנרחבת עם המתנדבים שלנו, הכוללת פעילויות שהוקדשו למטרה זו. דוגמאות:

מפעל חוד פלדה

בסוף 2006 התפרסם תחקיר על המפעל, שהביא בראשית 2007 לתביעת ענק: תביעה ייצוגית ע"ס 1.1 מיליארד ₪. ליווינו את המהלך המשפטי הזה, מקצועית וציבורית, בפעולה משותפת עם הקואליציה לבריאות הציבור, וכן קיימנו מפגשים ודיונים מקצועיים עם בעלי המפעל והמשרד להגנת הסביבה. הגשנו בג"ץ נגד המדינה בשת"פ עם אט"ד, על מנת לזרז את הליך ניקוי הר הפסולת הרעיל שנותר במתחם, עוד מימי ק.הפלדה. בינתיים: יש תוצאות משמעותיות לפעילות האינטנסיבית הזו: המפעל מתקין את כל הטכנולוגיות שאנו המלצנו שיתקין, למניעת הזיהום החמור בדיאוקסינים ובמתכות כבדות. לצערנו הזיהום הבלתי מוקדי מהמפעל, עדיין לא נפתר. ועל כן המפעל עודנו מזהם את הסביבה.

משרפת הפסולת שהוקמה ליד עאבלין היתה אמורה לשרוף פסולת רדיואקטיבית, פסולת מבתי"ח וחומרים מסוכנים. אל"ס חשפה את מועד פתיחת המתקן בפני התושבים [מועד שלא היה ידוע לציבור] ויזמה פעילות ציבורית בכדי למנוע מהבעלים לשרוף חומרים כאלו. ביחד עם התושבים מחינו בהפגנה רבת משתתפים בחודש מרץ, ופנינו למשרד להגנת הסביבה, להחמיר את הדרישות למניעת זיהום אויר ולאסור שריפת פסולת רדיואקטיבית. לבסוף הובטח לתושבים שלא יובערו חומרים מסוכנים במתקן.

מפעל איי. אמ. סי. באזור התעשייה ציפורית נבנה בניגוד לתקנון אזה"ת במקום. מפעל זה מתיך אלומיניום ותהליך כזה ידוע בהיותו מזהם. כנציגים של הציבור בוועדה המחוזית לבניה, התנגדנו להעניק למפעל את הרישיון לפעול. הצלחנו בהשעיית פתיחתו של המפעל. הבעיה עדיין בתהליך והמסע למנוע מהמפעל להיפתח עדיין לא הושלם.

מפעל הקומפוסט בחוסן הוא עוד דוגמה לשיתוף פעולה מוצלח עם התושבים והפעילים שלנו. מפעל זה גורם לפגעי ריח בלתי נסבלים במשך כל היום. עזרנו לתושבי האזור בפעילות ציבורית, בתחקיר, בפעילות משפטית ובליוי תקשורת של כל אלה. הנושא עדיין בטיפול.

אזור התעשייה תפן הוא אחד מהמאבקים הגדולים והמתמשכים שלנו. המפעלים בתפן מזהמים את הקרקע ואת מי התהום של האזור, אך טוענים שהם ידידותיים לסביבה ועובדים לפי התקנות של המשרד להגנת הסביבה. הוקם צוות פעולה לפתור את הבעיות האלו המורכב מנציגים של המועצה התעשייתית, נציגי המפעלים, נציגי אל"ס ותושבים של האזור. הפורום התכנס פעם בחודש במהלך השנה, במטרה להסדיר את מערכת היחסים בין הצדדים. במקביל, אל"ס הפנתה בקשות למועצה התעשייתית תפן, שמתבססות על התקנות לחופש המידע. מדובר במידע שמתייחס לשעורי הפליטה של חומרים מסוכנים ממפעלים האלו. בימים אלו אנו מעבדים את התוצאות על מנת לפרסמם לציבור.

מקורות המים

הגליל הוא מקור המים המשמעותי בישראל. הצורך התמידי במקורות מים נוספים, והמחסור בפיקוח ובמדיניות ממשלתית, יצרה מצב בו מקורות המים האחרונים מתייבשים או מזהמים באופן בלתי הפיך. חלק מהפעילות בנושא מקורות המים מומן ע"י קרן טל.

נחל כזיב

מאז האירוע של זיהום המעינות בגליל המערבי ב-2006, עדיין לא חזרו לשאוב מעין זיו, שבנחל כזיב. היתרון הוא שכל המים זורמים לטבע והחיסרון הוא, שכשהמים זורמים לים נצבר אובדן עצום למשק המים ולכלכלת המדינה. בשנים קודמות אל"ס התריעה בפני הסכנות הללו, שלצערנו נתממשו. השנה אל"ס פעלה במישורים ציבוריים שונים לשנוי תפיסה, בקרב רשויות שונות לגבי הטיפול בזיהומים. במקורות מתריעים שאם הזיהום יימשך, ייתכן שלא ניתן יהיה לספק את הביקוש למים בגליל. המשמעות: מאות אלפי תושבים יסבלו ממחסור במים. כדי למנוע מצב כזה, נערכים בחברת מקורות לחבר את האזור הנגוע בזיהום למוביל הארצי כדי שניתן יהיה להזרים לצפון מים נקיים. הנזק הכלכלי האדיר הוא עצום לעומת ההשקעה הנדרשת למציאת פתרון בר קיימא לבעיות הביוב בכל האזור. אנחנו ממשיכים להתריע ולהודיע מידע בנושא הזה בכל הזדמנות אפשרית.

נחל בצת

אל"ס עזרה בהתארגנות התושבים המנסים להציל את נחל בצת, להפסקת שאיבת היתר של מי הנחל על ידי "מקורות". אחת מהתוצאות האפשריות של הפעילות, היא ש"מקורות" תתחיל לשאוב את מי הנחל, כשהיא קודם מאפשרת למים לזרום בנחל ורק אז משתמשת בהם. זה ישיג שתי מטרות חשובות: מים הזורמים בנחל ירעננו את מי התהום וימנעו מהם להיות מלוחים וכך ישמר את אחד הנחלים היפים ביותר באזור, ויאפשר לו לחזור ולהיות נחל זורם ולא יבש.

לקראת יום המים הבינלאומי במרץ 2007, קיימנו סיור מיוחד לעיתונאים כדי ללמד אותם ממקור ראשון על מצב מקורות המים באזור. נפגשנו עם נציגי הרשויות המקומיות שתארו את המצב, הראנו להם את מצב הנחלים והצבענו על מקורות הזיהום.

עוד נקודת מבט על בעיית המים, היא **בעיית ניתוקי המים**. כתוצאה מעשורים של הזנחה, ניהול גרוע של ערים באזור, ובעיות תקציב קשות, יותר מ 50% של הכפרים הערביים והערים באזור הם על סף פשיטת רגל.

אחת הבעיות הקשות הנובעות מכך, היא מדיניות של הפסקות מים קולקטיביות – לתושבי הכפר כולו. כשהרשויות המקומיות לא משלמות את חובן לחברת "מקורות", "מקורות" סוגרת את אספקת המים על בסיס קבוע. מדובר במצב בלתי נסבל, המביא את החיים בכפר לתנאי חיים המזכירים תאור מציאות עולם שלישי: מוסדות החינוך והעסקים נסגרים. החיים בבתי הכפר, הם בלתי אפשריים ללא מים לניקוי/רחצה.

אל"ס פעלה נמרצות על מנת להעלות את המודעות הציבורית לבעיה, ובמטרה להביא לפתרונה, בכוחות משותפים עם ח"כים ונציגי רשויות באזור. באוקטובר נהלנו סקר על הפסקות מים במגזר הערבי באזור. התוצאות היו מפתיעות, והתפרסמו כמעט בכל אמצעי התקשורת ובמהלך דיון מיוחד שהתקיים בכנסת. במקביל פעלנו בשיתוף ח"כים במשך השנה כדי לשנות חקיקה וכדי לנתק את התלות של התושבים ברשויות, בכל מה שנוגע לאספקת המים. אנחנו עדיין פועלים כדי למצוא פתרון לבעיה יחד עם ארגונים נוספים.

חוק ומשפט

חוק המידע הסביבתי

במשך שנת 2007 ניסינו להמשיך לדרבן ולזרז את עובדי המשרד להגנת הסביבה, והשר גדעון עזרא, לתקן את התקנות, אותם היו מחויבים לתקן, על פי החוק [שאל"ס יזמה וקדמה בכנסת בשנת 2005]. מאחר והמאמצים לא הועילו, עתרנו לבג"צ בחודש מאי 2007 ואנו מקווים שתוך זמן קצר התקנות יפורסמו ויישמו.

הצעת החוק "המזהם משלם" עוד אחד מהישגי 2007 היא העובדה שהצעת החוק החשובה הזו עברה בקריאה ראשונה בכנסת. הצעת החוק אמורה לשלול את הכדאיות הכלכלית שבזיהום הסביבה מפעילות הרשויות המקומיות ו/או המפעלים. אנו מקווים להעביר את הצעת החוק בקריאה השנייה והשלישית במהלך 2008.

תמיכה בתביעה הייצוגית של תושבי המפרץ נגד מפעל חוד פלדות. כאמור, בראשית 2007 הוגשה תביעה ייצוגית לבית המשפט כנגד "חוד פלדות", אחד מהמפעלים המזהמים ביותר בארץ. זה היה השיא של שנת מאבק נגד המפעל, המשפיע על הבריאות של מאות מעובדיו ועשרות אלפים תושבים באזור.

בבדיקות משנת 2006 נמצא שהמפעל פולט יותר מפי עשר דיאוקסינים לאוויר, מעבר למותר ובכך יוצר סיכון מידי בריאותי לסביבה ולאוכלוסיה מסביב. בנוסף, בעקבות החשיפה והמאבק הציבורי:

א. נערך דיון במליאת הכנסת בנוגע למפעל והחומרים המזהמים הנפלטים ממנו
ב. אל"ס עתרה ביחד עם "אדם טבע ודין" לבג"צ לפנות הר ענק של פסולת הרעילה שנתר במתחם מימי ק.הפלדה.

פסולת ושפכים ברשויות המקומיות

בהרבה מהרשויות המקומיות חסרות תשתיות ואמצעים כלכליים לתחזק מערכות שפכים ופסולת מתאימות תחת ניהול מתאים. כתוצאה מכך נחשפים תושבי האזור לסיכונים סביבתיים ובריאותיים בלתי נסבלים.

אל"ס ממשיכה לפעול כדי לפתור את הבעיות יחד עם הרשויות ובעזרת המתנדבים שלה והתושבים המקומיים.

באל שגור [המאחד שלושה כפרים: מג'ד אלכרום, דיר אל אסד ובענה] לא קיימת עדיין התשתית למערכת ביוב. בנוסף בתי המטבחיים בכפר מזרימים את השפכים ובהם לעיתים דם, במערכת השפכים המקומית, כלומר בתעלות וברחובות של כפרים אלו. הדבר גורם לאיומים בריאותיים וסביבתיים קשים.

יתושים שנושאים את וירוס קדחת הנילוס נמצאו באזור, ילדים שמשחקים ברחובות לעתים באים במגע עם הביוב הזורם חופשי, הריחות הם בלתי אפשריים, וכל הביוב זורם בהמשך לשמורת הטבע בקניון בית הכרם. קניון זה, שהיה אחד המקומות המועדפים באזור עבור מטיילים נהרס על ידי הביוב, אך עדיין יכול להינצל אם פעולות ינקטו בזמן.

תושבים **מחורפיש** פנו אלינו שנעזור להם מקצועית וציבורית, למאמץ לשים סוף לביוב שזורם באמצע הכפר ולמקורות נחל כזיב בנוסף היינו בקשר גם עם כפרים אחרים במטרה לחסל את בעיית השפכים, לדוגמה הכפרים **ראמה, פקיעין, מעיליא ועראבה**.

אותן סיבות של חוסר בתשתיות ומצב כלכלי, הובילו ליצירת **אתרי פסולת פיראטיים** באזור. מזבלות אלו הן בלתי חוקיות והרשויות המקומיות משתמשות בהן בצורה לא חוקית. מדובר בסיכון סביבתי רציני בגלל מספר סיבות: אף אחד מהחומרים שמובאים למזבלה אינו תחת פיקוח, ויכול להכיל חומרים מסוכנים, מהפסולת הביתית ומתעשיות. תשטיפים מאתרי הפסולת יכולים להגיע למקורות מי התהום.

בקיץ 2007 אספנו נתונים על **שריפות באתרי פסולת** ופרסמנו אותם. הזיהום הסביבתי משריפות כאלו הוא משמעותי, גם באופן המידי נגרם נזק חמור לבריאות התושבים החיים מסביב הנושמים את הגזים הרעילים הנפלטים מהשריפה, וכמובן השריפות אלו תורמות ישירות להתחממות הגלובלית.

בנוסף ערכנו סקר בכפרים הערבים לגבי מפגעים סביבתיים שמטרידים את התושבים, ובעקבותיו פנינו לכל הרשויות הערביות בצפון וביקשנו להפיץ מנשר שניסחנו הערבית במיוחד עבור תושביהן, לגבי הסכנות הבריאותיות בשריפת פסולת. כמו כן התחלנו גם לקיים פגישות עם נציגי הרשויות במטרה לפתור את הבעיות.

פעילויות אחרות והישגים

חשוב לציין מענק תמיכה כללית מקרן ברכה, בפעילות הארגון. מענק זה איפשר לנו להמשיך ולהתמיד בשלל נושאי הפעילות המובהקים של אל"ס.

* * *

יחד עם החברה להגנת הטבע אנו ממשיכים לייצג את הציבור **בוועדה המחוזית לתכנון ובניה. נציגת אל"ס – רונית שרמייסטר** לוקחת חלק בישיבות הוועדות התכנון המחוזיות השונות, וכך מייצגת את עמדות התושבים והארגונים בוועדות התכנון.

* * *

טווח המשימות של אל"ס כלל השנה גם **את הנושא הקרינה מאנטנות סלולאריות**. נתבקשנו על ידי תושבים ממקומות שונים באזור, לעזור להם במגוון בעיות: שאלות הנוגעות לתחיקה, בירור

מצב הקרינה מאנטנות לא חוקיות ועד למאבק בחברות הסלולאריות, בדרישתן להקים אנטנות חדשות ליד בתי ספר ובתים.

ערכנו הרצאות לציבור בסוגיה של אנטנות סלולאריות והנציגים שלנו לקחו חלק בדיונים בוועדת הפנים של הכנסת בהתייחס לתקנות שהשר להגנת הסביבה צריך להוציא עבור קרינה בלתי מייננת.

אנטנה סלולארית שהוסתרה באחד הלולים, במושב פקיעין החדשה, היתה האמתלה למהומות שפרצו בפקיעין באוקטובר 2007. בהיות משרדנו ממוקם בפקיעין, נאלצנו לשמש כמגשרים. גם כמה ימים ושבועות אחר כך שמשנו כתובת לפניות התקשורת ולכל הגורמים שהתייחסו לסוגיית פקיעין. אנו גם הובלנו תחקיר על האירועים שהובילו למהומות, שהתפרסם בטלוויזיה ובעיתונות ובו מצאנו שכמה גורמים קנאים ימניים קיצונים בחשו בקדרה המקומית, כשהתכוונו לקנות בתיים עבור ארגונים יהודים ימנים קיצוניים וכך לשנות את המרקם העדין של התושבים בישוב. חלק מהפעילות בנושא הקרינה הסלולארית, מומן ע"י קרן של"י. התחקיר על פקיעין מומן ע"י קרן לוי לאסן.

* * *

מודעות הציבור, עבודה עם התקשורת

גם בשנת 2007 המשיכה העבודה האינטנסיבית בזירה הזו. במהלך השנים האחרונות הפכנו להיות מקור בלתי נדלה של ידע בסוגיות שונות של בריאות, סביבה וחברה עבור עיתונאים בתקשורת הארצית והמקומית.

יש הרבה יותר עניין בתקשורת ובציבור לסוגיות סביבתיות, ונצלנו זאת בקביעות בכדי להעמיק ולהפיץ את המסרים שלנו.

* * *

בריאות

אל"ס המשיכה להיות חלק מהקואליציה לבריאות הציבור, ובוועד המנהל שלה. השנה לקחנו חלק בפעילויות בגיוס המשאבים ובניהול השוטף של הקואליציה. נציג אל"ס – יעקב זיו, ייצג את הקואליציה וארגוני הסביבה בוועדת שפיר, שהוקמה על ידי השר להגנת הסביבה כדי לבחון את הסיכונים של התעשיות במפרץ חיפה בימי מלחמה וימי בשלום. כחלק מהקואליציה, השתתפנו בכל הפעילות הציבורית של הקואליציה, הכוללת בין השאר מחאות נגד רמת זיהום האוויר הגבוהה שנפלטת על ידי מפעלים באזור מפרץ חיפה, או באזור רמת חובב.

* * *

במהלך 2007 נערך **סקר בקרב החברים**, שחקר את גורמי הסיכון הדחופים והחשובים ביותר המעסיקים את חברי אל"ס. תוצאות הסקר מכוונות ועוזרות לנו בעבודה היומיומית באיתור ובטיפול בסיכונים הסביבתיים באזור.

* * *

שני תחקירים גדולים התפרסמו במהלך 2007:

1. **"בעל המאה הוא בעל הדעה"** - הקשר בין תעשיינים והשליטה שיש להם על רופאים וחוקרים "עצמאיים", שמוזמנים לתת את חוות דעת המלומדת שלהם, בנוגע לסיכונים סביבתיים ובריאותיים במפעלים. התחקיר גילה שחוקרים "עצמאיים" אלו, רופאים ופרופסורים במשרד

הבריאות, מקבלים שכר על ידי מנהלי המפעלים כדי לתת להם חוות דעת משוחדת, הסותרת את הדעות, שאותם חוקרים מחזיקים, כשהם בתפקידם בשירות המדינה.

2. **"האגודה למלחמה בסרטן"** - ניגודי האינטרסים, הזנחת המניעה, ההתעלמות ממחקרים, הייצוג של תעשייה בחבר הנאמנים של האגודה, כל מה שלא סיפרו לנו במבצע הקש בדלת ועל הקשרים שיש לבעלי התעשיות המסרטנות עם הנהלת האגודה למלחמה בסרטן. התחקיר עורר הד ציבורי נרחב: פניות של ארגונים לנשיא המדינה הנותן חסות לאגודה – לחקור את התנהלות. כמו כן, התארגנה הפגנה מול בית האגודה למלחמה בסרטן, ביוזמת תושבים מת"א.

* * *

בשנת 2007 התמקדנו **בסרטן השד וסיבותיו הסביבתיות**. ניתחנו מספר רב של מחקרים שמתייחסים לקשר שבין סרטן השד וסביבה מזוהמת, ופרסמנו מאמרים דעות בתקשורת.

כמו כן היינו במגע עם כמה ארגונים מעבר לים שמיקדו את עבודתם בקשרים בין זיהום סביבתי וסיכוני בריאות, ותרגמו כמה מחקרים לתמוך בעבודתנו המתמשכת.

* * *

השנה יסדנו את **הקואליציה לפיתוח בר קיימא בגליל**, בעזרת מענק מקרן גולדמן. הקואליציה מורכבת מארגונים סביבתיים וחברתיים מכל רחבי הגליל ועובדת במשותף, כדי להתוות מדיניות של פיתוח בר קיימא בגליל, הלוקח בחשבון את צרכיהם של ככל התושבים באזור. הקואליציה התכנסה מספר פעמים במהלך השנה, והוקמו בה ועדות שונות. התקיימו פגישות רבות עם גורמי תכנון ומשרדי ממשלה כמו – משרד החקלאות למשל. עיקר המאמץ כוון להשפיע על מדיניות המוסדות הממשלתיים וגופי התכנון המתווים כעת את התכניות המיוחדות לפיתוח הגליל. רוב עבודת ארגון הקואליציה בוצע ע"י צוות אל"ס. היא נוהלה ע"י ועדת היגוי המורכבת ממששה ארגונים שונים, ורוכזה ע"י ליאורה אהרון. בנובמבר פרשנו מהקואליציה בשל אי הסכמות עקרוניות, בעיקר עם חברי ועדת ההיגוי שלה.

* * *

בשנת 2007 אל"ס קבלה את פרס **"הגלובוס הירוק"** לארגונים הסביבתיים על העבודה הנחושה ועל המאמצים הבלתי נלאים לשמר את הסביבה.

* * *

שינוי ארגוני

כחלק מהתכנון הרב שנתי של הארגון, החלנו במהלך השנה בבניית מערך מיוחד של ניהול משותף יהודי ערבי לאל"ס. עו"ד ג'מילה הרדל ואכים, היועצת המשפטית שלנו, מונתה כמנהלת שותפה לליאורה אהרון, ושתייהן יחד בנו מבנה ייחודי של ניהול משותף.

כמו כן הגדלנו את הצוות המשרדי ואנו מסוגלים לשרת טוב יותר את הצרכים של התושבים באזור: **ענת גילי בלום** הצטרפה לצוות בתפקיד פיתוח משאבים. מיכל וינטראוב הצטרפה כתחקירנית.